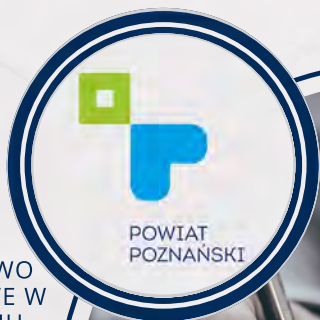

STAROSTWO
POWIATOWE W
POZNANIU

POWIAT
POZNAŃSKI

FUNDACJA
EXPERTO PRO BONO

POZNAJ SWOJE PRAWA

PORADNIK Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO

Niniejszy poradnik został przygotowany w ramach zadania publicznego w zakresie prowadzenia w 2021 roku punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie powiatu poznańskiego we współpracy z Fundacją Rozwoju Świadomości Obywatelskiej **Experto Pro Bono** finansowanego ze środków budżetowych Powiatu **Poznańskiego** w ramach dotacji z budżetu państwa.

www.fundacjaepb.pl

ODROCZENIE WYKONANIA KARY POZBAWIENIA WOLNOŚCI

Jeśli Ty albo ktoś z Twoich bliskich został skazany na karę pozbawienia wolności należy zastanowić się co dalej. Skazanie bowiem zawsze przywodzi na myśl mury więzienia. Niemniej jednak, nie zawsze osoba, której w wyroku sąd orzekł karę pozbawienia wolności, musi szykować się do więzienia – a bynajmniej nie od razu. Istnieją instytucje, dzięki którym osoba skazana na karę pozbawienia wolności, może „odsunąć” w czasie jej wykonanie.

Instytucją, o której mowa wyżej, jest **odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności**.

Art. 151 kodeks karny wykonawczy

§ 1. Sąd **może** odroczyć wykonanie kary pozbawienia wolności na okres do roku, jeżeli natychmiastowe wykonanie kary pociągnęłoby dla skazanego lub jego rodziny zbyt ciężkie skutki. W stosunku do skazanej kobiety ciężarnej oraz osoby skazanej samotnie sprawującej opiekę nad dzieckiem, sąd może odroczyć wykonanie kary na okres do 3 lat po urodzeniu dziecka.

§ 2. Sąd może odroczyć wykonanie kary pozbawienia wolności w wymiarze do roku, jeżeli liczba osadzonych w zakładach karnych lub aresztach śledczych, przekracza w skali kraju ogólną pojemność tych zakładów; odroczenia nie udziela się skazanym, którzy dopuścili się przestępstwa z zastosowaniem przemocy lub groźby jej użycia, skazanym określonym w art. 64 § 1 lub 2 lub w art. 65 Kodeksu karnego, a także skazanym za przestępstwa określone w art. 197-203 Kodeksu karnego popełnione w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych.

§ 3. Odroczenie może być udzielone kilkakrotnie, jednak łączny okres odroczenia nie może przekroczyć okresów wskazanych w § 1; okres odroczenia biegnie od dnia wydania pierwszego postanowienia w tym przedmiocie.

§ 4. Odraczając wykonanie kary pozbawienia wolności, sąd może zobowiązać skazanego do podjęcia starań o znalezienie pracy zarobkowej, zgłaszania się do wskazanej jednostki Policji w określonych odstępach czasu lub poddania się odpowiedniemu leczeniu lub rehabilitacji, oddziaływaniom terapeutycznym lub uczestnictwu w programach korekcyjno-edukacyjnych.

§ 5. Wykonując orzeczenie o odroczeniu wykonania kary pozbawienia wolności w stosunku do skazanego, który został zobowiązany do wykonania obowiązków określonych w § 4, sąd stosuje odpowiednio art. 14.

KOMU SĄD MOŻE ODROCZYĆ WYKONANIE KARY POZBAWIENIA WOLNOŚCI?

Sąd może odroczyć wykonanie kary pozbawienia wolności skazanemu, który nie rozpoczął jeszcze odbywania takiej kary.

W przypadku, gdy kara pozbawienia wolności już jest wykonywana, wówczas skazany może skorzystać z instytucji, jaką jest – **przerwa w wykonaniu kary pozbawienia wolności**.

Instytucja odroczenia wykonania kary pozbawienia wolności pozwala na odroczenie wykonania kary m.in. w szczególnych sytuacjach życiowych skazanego, w których co do zasady wykonanie kary pozbawienia wolności jest możliwe, ale jej wykonanie może nieść wyjątkowo negatywne skutki dla skazanego, jak też jego rodziny.

Sąd rozpatrując o odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności z powodu ciężkiej sytuacji rodziny skazanego, ustala:

- 1) czy taka sytuacja rzeczywiście istnieje,
- 2) czy nadaje się ona do poprawienia wskutek osobistych starań skazanego,
- 3) czy można prognozować, że skazany wykorzysta odroczenie wykonania kary zgodnie z jej celem. W związku z tym odroczenie ma charakter fakultatywny – co oznacza, że sąd może orzec o odroczeniu wykonania kary pozbawienia wolności, ale nie musi.

Sąd odracza wykonanie kary pozbawienia wolności z uwagi na: chorobę psychiczną, ciężką chorobę uniemożliwiającą wykonanie kary pozbawienia wolności.

WNIOSEK O ODROCZENIE WYKONANIA KARY POZBAWIENIA WOLNOŚCI

- sądem, do którego należy złożyć wniosek jest sąd, który wydał wyrok w I instancji,
- wniosek o odroczenie wykonania kary podlega opłacie 80 zł. Opłatę uiszcza się wraz ze złożeniem wniosku.

ODWOŁANIE ODROCZENIA KARY POZBAWIENIA WOLNOŚCI

Udzielone odroczenie w wykonywaniu kary pozbawienia wolności może zostać odwołane. Odwołanie następuje jeśli: ustala przyczyna, dla której udzielono odroczenia; lub skazany nie korzysta z odroczenia w celu, w jakim zostało udzielone; lub skazany rażąco narusza porządek prawny; lub z powodu niewykonania obowiązków, które nałożył na skazanego Sąd w związku z udzielonym odroczeniem wykonania kary pozbawienia wolności. Jeśli w trakcie odroczenia wykonania kary pozbawienia wolności skazany zostanie tymczasowo aresztowany odroczonej karze pozbawienia zostanie niezwłocznie skierowana przez Sąd do wykonania.

PRZERWA W WYKONANIU KARY POZBAWIENIA WOLNOŚCI

W przypadku, gdy nie zdażyłeś złożyć wniosku o odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności i sąd zarządził wykonanie kary pozbawienia wolności, nie oznacza to, że spędzisz całą zasądzoną karę za murami więzienia. Jedną z instytucji, która umożliwi opuszczenie więzienia przed zakończeniem okresu na jaki zostałeś skazany na karę pozbawienia wolności **jest instytucja przerwy w wykonaniu kary pobawienia wolności**.

Art. 153 kodeks karny wykonawczy

§ 1. Sąd penitencjarny udziela przerwy w wykonaniu kary w **wypadku określonym** w art. 150 § 1 do czasu ustania przeszkody.

§ 2. Sąd penitencjarny może udzielić przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności, jeżeli przemawiają za tym **ważne względy rodzinne lub osobiste**. Przepisy art. 151 § 3-5 stosuje się odpowiednio.

§ 2a. Wniosek o udzielenie przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności może złożyć również dyrektor zakładu karnego.

§ 3. Nie można udzielić przerwy przed upływem roku od dnia ukończenia poprzedniej przerwy i powrotu po niej do zakładu karnego, chyba że zachodzi wypadek choroby psychicznej lub innej ciężkiej choroby skazanego albo inny wypadek losowy.

§ 4. (*uchylony*)

§ 5. Sądem penitencjarnym właściwym miejscowo do udzielenia dalszych przerw jest sąd, który udzielił pierwszej przerwy. Jest on również właściwy do orzeczenia przerwy, o której mowa w § 3, jeżeli skazany nadal przebywa na wolności.

Przerwa w wykonywaniu kary dotyczyć może:

- 1) kary pozbawienia wolności,
- 2) zastępczej kary pozbawienia wolności (orzekana wobec skazanych, którzy nie uiszcili kary grzywny).

PAMIĘTAJ!!!! Przerwa w wykonaniu kary nie służy uniknięciu pobytu w zakładzie karnym, niemniej jednak w określonych sytuacjach umożliwia opuszczenie zakładu karnego przed czasem.

Sąd penitencjarny zawsze udzieli przerwy w wykonaniu kary w przypadku:

- 1) choroby psychicznej,
 - 2) innej ciężkiej choroby uniemożliwiającej wykonywanie kary,
- odroczenie wykonania kary będzie udzielone do czasu ustania przeszkody,
 - pamiętać należy, iż nie będzie wystarczające samo stwierdzenie istnienia choroby.

Sąd dodatkowo oceni, czy w konkretnym przypadku ciężkiej choroby uniemożliwia ona osadzonemu odbywanie kary.

Sąd penitencjarny może udzielić przerwy w wykonaniu kary w przypadku:

- 1) gdy przemawiają za tym ważne względy osobiste bądź rodzinne.
Składając wniosek wskazujący na wskazaną wyżej podstawę należy:
 - a) przekonać sąd, że zachodzi ta nadzwyczajna okoliczność osobista bądź rodzinna.
 - b) przekonać sąd, że pobyt skazanego na wolności może poprawić tę sytuację
 - c) przekonać sąd, że skazany skorzysta z przerwy właśnie w tym celu – żeby poprawić trudną sytuację rodziny lub swoją własną.

WNIOSEK O PRZERWĘ W WYKONANIU KARY:

Należy złożyć do Sądu Okręgowego - wydziału penitencjarnego, w okręgu którego znajduje się zakład karny, w którym skazany odbywa karę.

Oprócz osoby odbywającą karę pozbawienia wolności, wniosek o przerwę w wykonywaniu kary może złożyć dyrektor zakładu karnego.

Wniosek o przerwę w wykonywaniu kary może być składany wielokrotnie, przy czym przerwy nie można udzielić przed upływem roku od dnia ukończenia poprzedniej przerwy i powrotu z niej do zakładu karnego, chyba, że zachodzi wypadek choroby psychicznej lub innej ciężkiej choroby u skazanego albo inny wypadek losowy uzasadniający udzielenie takiej przerwy.

WARUNKOWE PRZEDTERMINOWE ZWOLNIENIE Z ODBYCIA RESZTY

KARY POZBAWIENIA WOLNOŚCI PO PRZERWIE

W przypadku, kiedy skorzystałeś z instytucji przerwy w wykonywaniu kary pozbawienia wolności istnieje możliwość warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności po przerwie, bez ograniczeń, które wynikają z treści art. 78 i art. 79 kodeksu karnego. Muszą **łącznie** zostać spełnione następujące warunki:

- skazany musi odbyć **co najmniej 6 miesięcy** kary pozbawienia wolności;
- przerwa w wykonywaniu kary pozbawienia wolności **trwała co najmniej rok**;
- wymiar orzeczonej kary pozbawienia wolności **nie może przekraczać 3 lat**;
- muszą zostać spełnione przesłanki wynikające z treści art. 77 kodeksu karnego.

Art. 77 kodeks karny

§ 1. Skazanego na karę pozbawienia wolności sąd może warunkowo zwolnić z odbycia reszty kary tylko wówczas, gdy jego postawa, właściwości i warunki osobiste, okoliczności popełnienia przestępstwa oraz zachowanie po jego popełnieniu i w czasie odbywania kary uzasadniają przekonanie, że skazany po zwolnieniu będzie stosował się do orzeczonego środka karnego lub zabezpieczającego i przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni ponownie przestępstwa.

§ 2. W szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd, wymierzając karę wymienioną w art. 32 pkt 3-5, może wyznaczyć surowsze ograniczenia do skorzystania przez skazanego z warunkowego zwolnienia niż przewidziane w art. 78.

Z komentarza: „W doktrynie przeważa stanowisko, że na gruncie art. 155 § 1 k.k.w. chodzi o jedną przerwę trwającą nieprzerwanie przez jeden rok, choćby w jej przedmiocie sąd penitencjarny orzekał kilka razy, a nie o sumę kilku przerw, z których skazany korzystał. Bazując na wykładni gramatycznej, zwolennicy tego stanowiska wskazują, że przepis art. 155 § 1 k.k.w. posługuje się rzeczownikiem „przerwa” w liczbie pojedynczej, musi więc to być ta sama przerwa, nawet wielokrotnie przedłużana” **K. Dąbkiewicz [w:] Kodeks karny wykonawczy. Komentarz, LEX/el. 2020, art. 155.**

ODWOŁANIE PRZERWY W WYKONANIU KARY POZBAWIENIA WOLNOŚCI

Podobnie jak w przypadku odroczenia wykonania kary pozbawienia wolności, odwołaniu może ulec orzeczona przerwa w wykonywaniu kary pozbawienia wolności. Odwołanie następuje jeśli: ustała przyczyna, dla której udzielono przerwy; lub skazany nie korzysta z przerwy w celu, w jakim została udzielona; lub skazany rażąco narusza porządek prawny. Jeśli w trakcie przerwy w wykonywaniu kary pozbawienia wolności skazany zostanie tymczasowo aresztowany przerwana kara pozbawienia wolności ulega wykonaniu z mocy prawa.